

חזרה על דף גמרא

פרק המפקיד

דף ל"ד

חוברת

חזרה

שאלות חזרה – פרק המפקיד

דף ל"ג ע"ב

◆ משנה: המפקיד אצל חבירו

1. ש. "המפקיד אצל חבירו" – באיזה שומר מדברת המשנה?
ת. שומר חנם.
2. ש. באיזה מקרה שומר חנם משלם על גניבה ואבידה?
ת. כאשר רוצה לשלם ולהפטר משבועה.
3. ש. באיזה מקרה הגנב משלם – א. כפל ב. ארבעה ג. חמישה?
ת. א. בכל חפץ שגנב. ב. כשגנב שה וטבח אותו או מכר אותו. ג. כשגנב שור וטבח אותו או מכר אותו.
4. ש. באיזה מקרה השומר מקבל את הכפל? ובאיזה מקרה המפקיד מקבל?
ת. כאשר השומר שילם במקום שבועה – השומר מקבל את הכפל, וכאשר השומר נשבע ולא שילם – המפקיד מקבל את הכפל.

◆ גמרא: למה ליה למתניה וכו'.

5. ש. מה היינו חושבים אילו היה כתוב במשנה רק בהמה?
ת. שרק בבהמה בעה"ב מקנה את הכפל, משום שהשומר טורח להכניסה ולהוציאה, אבל בכלים שאין בהם טירחה שמא הוא לא מקנה לשומר את הכפל.
6. ש. מה היינו חושבים אילו היה כתוב במשנה רק כלים?
ת. שדווקא בכלים הוא מקנה לשומר, כי יש בהם רק כפל, אבל אולי בבהמה שיש שם גם תשלום ד' ו-ה' אולי אותם הוא לא מקנה לשומר.
7. ש. מה שואל רמי בר חמא על המשנה?
ת. איך יכול להקנות את הכפל, הרי זה דבר שלא בא לעולם?
8. ש. האם אפשר להקנות פירות דקל שעדיין לא יצאו?
ת. לפי חכמים – אי אפשר, לפי ר' מאיר – אפשר.
9. ש. מדוע לפי ר' מאיר גם קשה איך אפשר להקנות כפל, הרי הוא סובר שאפשר לקנות דבר שלא בא לעולם?
ת. כי הוא סובר שניתן להקנות רק דבר כזה שכמעט בטוח שיבואו לעולם, כגון: פירות דקל, אבל בכפל זה כלל לא ברור שיגיעו לעולם ולכן גם לפי ר' מאיר, אי אפשר להקנות אותו.
10. ש. מדוע בכפל זה לא ברור שיבוא לעולם?
ת. מי אמר שהחפץ יגנב, מי אמר שימצאו את הגנב ומי אמר שהגנב לא יודה ויפטר מתשלומי כפל.

דף ל"ד ע"א

11. ש. לפי רבא – מדוע בעה"ב יכול להקנות לשומר את הכפל?
 ת. כי בעל הבית כאילו התנה תנאי בשעת מסירת הפרה לשומר שבאם תגנב ותחיל לשלם אני מקנני לך את הפרה מעכשיו..
12. ש. האם המפקיד צריך לומר במפורש שמקנה לו את הפרה מעכשיו? אלא מה?
 ת. לא, זה רק שחכמים מעמידים בדעתו של המפקיד שככה נוח לו.
13. ש. מדוע למפקיד זה נוח לקבל את הקרן ולוותר על הכפל?
 ת. כי עדיף לו לקבל את הקרן בוודאות מהשומר, מאשר לחשוב שיקבל את הכפל רק אם ימצא הגנב.
14. ש. מה מקשה ר' זירא על רבא?
 ת. מדוע לפי רבא הוא לא מקבל את הוולדות, הרי הפרה קנויה לו כבר משעת מסירה.
15. ש. לפי ר' זירא – איך לא קשה מדוע השומר לא מקבל את הוולדות?
 ת. כי הוא אומר שהמפקיד אומר (בדעתו) שהפרה קנויה משעת מסירה, חוץ מגיזותיה וולדותיה.
16. ש. לפי ר' זירא – מדוע כפל ד' ו-ה' המפקיד מקנה לשומר, וולדות וגיזות הוא לא מקנה?
 ת. כי אדם מסכים לתת רווחים שיבואו מבחוץ, כגון: כפל, אבל אדם לא מסכים להקנות רווחים שבאו מגוף הפרה, כגון: ולדות וגיזות.
17. ש. לפי האיכא דאמרי ברבא – מדוע השומר לא זוכה בולדות?
 ת. כי נעשה כאילו אמר לשומר שהוא מקנה לו את הפרה שעה לפני שנגנבה ולכן בזמן שנולד הולד הולד היתה שייכת למפקיד.
18. ש. שאלת סיכום: מדוע הכפל לא נחשב לדבר שלא בא לעולם?
 ת. לרבא – כי מקנה לו את הפרה בשעת המסירה, לר' זירא – כי מקנה לו את הפרה בלבד משעת המסירה. לאיכא דאמרי ברבא – כי מקנה לו את הפרה שעה אחת לפני שנגנבה.
19. ש. הסבר את ההבדל בין הדעות של רבא – "קושיה דרבי זירא".
 ת. לדעה הראשונה, קשה שאלת ר' זירא מדוע לא קונה את הולדות, ולדעה השנייה לא קשה, כי בזמן שהולד נולד, הפרה היתה שייכת למפקיד.
20. ש. הסבר את ההבדל בין הדעות של רבא – "דקיימא באגם".
 ת. כאשר הפרה נגנבה בזמן שהיתה באגם ולא בחצרו של השומר, לדעה הראשונה – השומר זוכה בכפל כי הוא עשה קנין בזמן שלקח לשומר, אבל לדעה השנייה, השומר לא זוכה בכפל משום שהוא היה צריך לעשות "קנין חצר" שעה לפני הגניבה – והיא היתה האגם ולא בחצרו.

◆ שילם ולא רצה להישבע וכו'.

21. ש. האם צריך שהשומר ישלם ממש למפקיד? ומה מספיק?
 ת. לא, מספיק שיאמר לו בבי"ד שהוא מתחייב לשלם לו.
22. ש. איך מוכח מהרישא של המשנה שלנו שלא כדברי ר' יוחנן?
 ת. שכתוב "שילם ולא רצה לישבע", משמע דווקא ששילם ולא נשבע, אך אם עדיין לא שילם, הוא לא זוכה בכפל.

23. ש. איך מוכח מהסיפא של המשנה שלנו כן כדברי ר' יוחנן?

ת. שכתוב בסיפא "נשבע ולא רצה לשלם", משמע שזה בגלל שהוא לא "רצה" לשלם, אבל אם כן רצה רוצה לשלם אז אפילו שבפועל לא שילם הוא כבר זוכה בכפל.

◇ אמר רב פפא וכו'.

24. ש. באיזה אופן שומר חינם זוכה בכפל? ומדוע?

ת. כבר ברגע שאמר "פשעתי", משום שבעל הבית מקנה לו, היות ויכל לפטור את עצמו ע"י טענת נגנבה.

25. ש. באיזה אופן שומר שכר זוכה בכפל? ומדוע?

ת. ברגע שאומר "נגנבה", משום שהיה יכול לפטור עצמו בטענת אונס.

26. ש. לדעה הראשונה בר פפא – האם "שואל" יכול לזכות בכפל כשמודה? ומדוע?

ת. לא, משום שאין לו טענה שתוכל לפטור אותו מתשלום.

27. ש. מדוע שואל לא יכול לפטור עצמו בטענה של מתה מחמת מלאכה?

ת. משום שזה דבר לא שכיח ולא מצוי והוא יפחד לשקר ולטעון מתה מחמת מלאכה בחשש שלא יאמרו לנו.

28. ש. לדעה השניה ברב פפא – האם שואל יכול לזכות בכפל? ומדוע?

ת. כן, משום שהיה יכול לפטור עצמו בטענה שמתה מחמת מלאכה.

29. ש. שאלת סיכום: לפי רב פפא – האם שואל יכול לזכות בכפל?

ת. לדעה הראשונה בר פפא – לא, ולאכא דאמרי ברב פפא – כן.

30. ש. לפי רב פפא – באיזה זמן כבר זוכה השואל בכפל? (לאכא דאמרי)

ת. כבר ברגע שאמר "הריני משלם".

◇ אמר ליה רב זביד וכו'.

31. ש. לפי רבא – האם השואל יכול לזכות בכפל? ובאיזה אופן?

ת. כן, באופן כזה שהוא כבר שילם.

32. ש. לפי רבא – מדוע דווקא אם השואל שילם הוא זוכה בכפל?

ת. משום שבעה"ב אינו מקנה לשואל רק עפ"י דיבור והבטחה שישלם, כי כל ההנאה מההשאלה היתה רק של

השואל ובעה"ב לא נהנה מזה ולכן כאשר השואל מבטיח שישלם לו הוא לא עושה לו שום טובה בה, ועל כן הוא

מקנה לו את הכפל רק לאחר ששילם ממש.

◇ תניא כוותיה דרב זביד וכו'.

33. ש. לאיזו דעה יש הוכחה מהברייתא?

ת. לרב זביד.

34. ש. איך מוכח מהברייתא כדעת רב זביד?

ת. כי כתוב שם "קידם השואל ושילם... משלם תשלומי כפל לשואל". משמע, שדווקא אם השואל שילם הוא זוכה

בכפל, אבל אם רק אמר "הריני משלם" הוא לא זוכה בכפל.

35. ש. האם קשה מהברייתא לדעה הראשונה ברב פפא?

ת. לא.

36. ש. מדוע לא קשה מהברייתא ללישנא קמא ברב פפא?
 ת. כי דעה זו ברב פפא סוברת שרק אם אמר "הריני משלם" הוא לא זוכה בכפל, אבל בוודאי שאם שלם ממש הוא כן זוכה בכפל.
37. ש. למי קשה מהברייתא "השואל פרה מחבירו"?
 ת. לדעה השניה ברב פפא.
38. ש. מדוע קשה מהברייתא ללשנא בתרא ברב פפא?
 ת. משום שהוא סובר, שאפילו אם אמר "הריני משלם" השואל כבר זכה בכפל, ומהברייתא משמע שרק אם שילם ממש הוא זוכה.
39. ש. האם יש מחלוקת בין הדעה הראשונה ברב פפא לרב זביד? מה שניהם סוברים?
 ת. לא, כי שניהם סוברים שע"י "אמירה" השואל לא זוכה בכפל, אך ע"י תשלום הוא זוכה בכפל.
40. ש. מה החילוק בין הדעה הראשונה ברב פפא לרב זביד? הסבר היטב!
 ת. מה הסיבה שאם אמר "הריני משלם" לא זוכה בכפל, לפי רב פפא – משום שאין לו טענה זקקה להיפטר מתשלום, ולפי רב זביד – כי השומר לא עושה טובה לבעה"ב כשאומר לו שישלם.
41. ש. תשובת רב פפא: היכן במשנה תרגמנו את המילה "שילם" לאמירה?
 ת. "שילם ולא רצה להישבע" – אמרנו שלא דווקא שילם ממש, אלא מספיק שיאמר "הריני משלם"
42. ש. תשובת רב פפא: איך אפשר לפרש את הברייתא "קידם ושילם"?
 ת. שהכוונה היא שקדם ואמר שמשלם – ולא ששילם ממש.
43. ש. דחיית הגמ' – מדוע אי אפשר לדמות בין המשנה לברייתא? (מדוע שם אפשר לפרש "שילם" לאמירה, אבל בברייתא לא)
 ת. כי בברייתא כתוב "קידם" ושילם, משמע שהוא עשה פעולת תשלום ממש.
44. ש. למסקנא: איך רב פפא בתרא יסביר את המילים "קידם ושילם"?
 ת. שהשומר קדם למציאת הגנב ואמר "הריני משלם".
45. ש. מה מוכח מכך שכתוב על שוכר "ואמר", ועל שואל "קידם"?
 ת. שבשואל דווקא אם שילם ממש, כי אחרת הברייתא היתה כותבת אותו לשון גם בשואל וגם בשוכר, ומכך שהיא שינתה בלשונה – בשוכר שכתבה "ואמר" משמע אפילו ע"י אמירה, ובשואל שכתבה "קידם" משמע דווקא ששילם.
46. ש. איך ידעו לומר ששתי הברייתות על שוכר ועל שואל נכתבו ביחד?
 ת. כי שאלו את ר' חייא ור' אושעיא והם שאמרו את רוב הברייתות.
47. ש. איך יתכן ששאלו את ר' חייא ור' אושעיא – הרי הם היו תנאים?
 ת. הם שאלו את האמוראים שהיו משננים בע"פ את הברייתות שנאמרו ע"י רבי חייא ורבי אושעיא.
48. ש. שאלת סיכום: האם שואל מקבל כפל כששילם?
 ת. לכו"ע כן.
49. שאלת סיכום: האם שואל מקבל כפל ע"י אמירת הריני משלם? (רב פפא, רב זביד, ברייתא)
 ת. רב פפא קמא: לא. רב פפא בתרא: כן. רב זביד וברייתא: לא.

דף ל"ד ע"ב

11 הספקות על הדין "שילם ולא רצה להישבע"

G הספק הראשון

50. ש. מה הדין אם אמר בתחילה "איני משלם" וחזר ואמר "הריני משלם"? ומדוע?

ת. השומר מקבל את הכפל, משום שבסופו של דבר התחייב לשלם לפני שנמצא הגנב.

51. ש. מה הספק של הגמ' במקרה שאמר "הריני משלם" וחזר ואמר "איני משלם"?

ת. האם נאמר שהשומר חזר בו ובאמת הוא לא מעוניין לשלם – ולכן אינו מקבל את הכפל, או אולי כל מה שהוא אומר עתה שאינו משלם זה רק כדי לדחות את התשלום לבעה"ב – אבל באמת הוא כן מתכוון לשלם, ולכן כן מקבל את הכפל.

G הספק השני

52. ש. "אמר הריני משלם ומת" – מי מת? ומה לא הספיק לעשות לפני שנפטר?

ת. השומר, ולא הספיק לשלם.

53. ש. מהו הספק כאשר בניו אומרים "אין אנו משלמים"?

ת. האם נאמר שהם חוזרים מדיבור הבטחת אביהם והם לא מתכוונים לשלם ולכן לא זוכים בכפל, או שמא הם אומרים זאת רק כדי לדחות את זמן התשלום (כמו בספק הראשון) ולכן הם כן זוכים בכפל.

G הספק השלישי

54. ש. מה היה המקרה של "שלמו הבנים"?

ת. השומר נפטר מבלי שיאמר הריני משלם, והבנים שלו (של השומר) שילמו למפקיד.

55. ש. איזו טענה יכול לטעון המפקיד לבנים ששילמו כדי להיפטר ולא לתת להם כפל?

ת. כי הוא היה אומר: דווקא לאבא שלכם הייתי מקנה את הכפל משום שהוא עשה לי הרבה פעמים טובות, אבל לכם לא רציתי להקנות את הכפל.

56. ש. (שאלת רשות לחידוד: מדוע לפי רבא המפקיד לא מקנה לבנים את הכפל – הרי

השומר זוכה בפרה למפרע?)

ת. משום שהמפקיד יכול לטעון שבאותו תנאי דמיוני שעשה בזמן שמסר את הפרה לשומר, הוא גם התנה שהוא מקנה את הכפל דווקא לאבא שעשה לו הרבה טובות, אך למישהו אחר שישלם הוא לא מקנה את הפרה והכפל למפרע.

57. ש. בקצרה: מה הם צדדי הספק השלישי – 'שילמו הבנים מאי'?

ת. יתכן שמקנה את הכפל (עם הפרה) דווקא לאבא שעשה לו הרבה טובות, אבל לא לבניו, או שזה לא משנה והוא מקנה את הכפל גם לבנים כי אבא שלהם עשה לו טובות.

G הספק הרביעי

58. ש. מה היה המקרה של "שילם לבנים מאי"?

ת. המפקיד נפטר, והשומר אומר לבניו של המפקיד, 'הריני משלם'.

59. ש. באיזה זמן נגבה הפרה? ומדוע חייבים לומר כך?

ת. לאחר שהמפקיד נפטר. וחייב להיות כך משום שאם זה לפני שהוא נפטר אזי הוא כבר הקנה את הכפל.

60. ש. מה הספק במקרה שהמפקיד מת והשומר אומר לבניו הריני משלם?

ת. האם נאמר שהיתומים יאמרו שרק אביהם הקנה לו את הכפל, משום שהוא (השומר) עשה לו הרבה פעמים טובות, אבל אנחנו לא מקנים את הכפל, כי לנו הוא לא עשה טובות, או שמא אין הבדל בין המפקיד לבניו והם גם מקנים את הכפל כי עשה הרבה טובות לאביהם.

G הספק החמישי

61. ש. מה היה המקרה של "שלמו הבנים לבנים"?

ת. גם המפקיד וגם הנפקד נפטרו, והבנים של השומר שילמו לבניו של המפקיד.

62. ש. מי נפטר קודם – השומר או המפקיד? ומתי ארעה הגניבה?

ת. המפקיד נפטר ראשון, לאחר מכן ארעה הגניבה ואח"כ נפטר השומר.

63. ש. בספק החמישי: 'שלמו הבנים לבנים' – מה הצד שלא יקבלו את הכפל? (בניו של השומר)

ת. משום שבניו של המפקיד לא מקנים להם כי יורשי השומר לא עשו טובה, לא להם ולא לאבא שלהם.

64. ש. בספק החמישי: שלמו הבנים לבנים' – מה הצד לומר שירשי השומר יקבלו את הכפל?

ת. כי יורשי המפקיד מקנים להם משום שאבא שלהם עשה טובה לאביהם.

G הספק השישי

65. ש. מה היה המקרה של "שילם מחצה מאי"?

ת. השומר שילם רק חצי ממחיר הפרה, ואמר מפורש שאין בדעתו לשלם את כל מחיר הפרה.

66. ש. מה הספק במקרה של "שילם מחצה"?

ת. האם השומר יקבל חצי מסכום הכפל כי שילם חצי מסכום הקרן, או שמא במקרה שכזה הבעלים לא מקנים לו כלום כי הוא לא קיבל את כל הנזק שנעשה לו.

G הספק השביעי

67. ש. מה היה המקרה של "שאל שתי פרות ושילם אחת מהן"?

ת. אדם שאל שתי פרות ושתייהן נגנבו, והוא שילם רק על אחת מהן (והדגיש שלא ישלם את השניה).

68. ש. מהו הספק במקרה של "שאל שתי פרות ושילם אחת מהן"?

ת. האם במקרה כזה הוא יקבל כפל של פרה אחת משום ששילם פרה שלימה, או שמא המפקיד לא מקנה לו בכלל כפל משום שהוא קיבל מהשואל רק חצי מההשאלה – פרה אחת..

G הספק השמיני

69. ש. מה היה המקרה של "שאל מן השותפין ושילם לאחד מהן"?

ת. אדם שאל פרה משתי שותפים, אך שילם רק לשותף אחד את חלקו בפרה, ולשותף השני לא שילם כלום.

70. ש. מהם צדדי הספק במקרה של "שאל מן השותפין"?

ת. האם השואל מקבל את חלקו בכפל של השותף ששילם לו, או שמא אינו מקבל חלק בכפל כי שילם רק חצי מהחלק?

71. ש. מה הצד לומר שהשואל ששילם לאחד מהשותפים לא יקבל שום חלק בכפל?

ת. משום שלא שילם מחיר של פרה שלימה.

G הספק התשיעי

72. ש. מה היה המקרה של "שותפים ששאלו ושילם אחד מהם"?

ת. שני שותפים שאלו ביחד פרה אחת, ונגנבה. ואחד מהם שילם את חלקו למשאל.

73. ש. מהם צדדי הספק בשותפים ששאלו לאחד מהם שילם?

ת. האם נאמר שזה ששילם זוכה בחצי הכפל משום שהוא עצמו שילם את כל מה שהיה מוטל עליו, או שמא לא מקבל משום שהמשאל קיבל רק חצי פרה ואינו מקנה את הכפל לפני שיקבל את כל מחיר הפרה.

G הספק העשירי

74. ש. מה היה המקרה של "שאל מן האישה ושילם לבעלה"?

ת. אדם שאל פרה השייכת לאשה (נכסי מלוג) ולאחר שנגנבה שילם השואל לבעלה.

75. ש. מה זה נכסי מלוג?

ת. נכסים שהאישה הביאה לביתה והיו לה לפני שהתחתנה וביקשה שלא יהיו בכתובה, או ירושה שקיבלה לאחר שהתחתנה.

76. ש. מה הדין בנכסי מלוג? (מה יש לבעל בזה)

ת. הבעל מקבל את הפירות היוצאים ממנה – כדוגמת חלב מהפרה, חרישה מהשור ופירות היוצאים מהקרן. אך אין לו כל חלק בגוף עצמו – בפרה/בקרקה עצמה.

77. ש. מהם צדדי הספק במקרה ששילם לבעל?

ת. האם נאמר שהיות והוא לא שילם תשלום גמור שזה לא שייך לבעל – לכן לא מקנים לו את הכפל, או שמא בגלל שהפירות שייכות לבעל – הוא נחשב אפוטרופוס על הפרה ולכן הוא כן יכול להקנות את הכפל לשואל.

G הספק האחד עשר

78. ש. מה היה המקרה של "אישה ששאלה ושילם בעלה"?

ת. אישה שאלה שור כדי לחרוש את השדה השייך לה מדין נכסי מלוג, השור נגנב, ובעלה שילם למשאל.

79. ש. מה הצד לומר שבמקרה ששילם בעלה הם לא יזכו בכפל?

ת. משום שאם בעלה נחשב לאדם זר ולא לבעלים/שואל אין הגיון שתזכה בכפל כשאדם זר משלם.

80. ש. מה הצד לומר שבמקרה ששילם בעלה הם כן יזכו בכפל?

ת. היות והפירות היוצאים מהנכסי מלוג שייכים לבעל, לכן הוא נחשב בעלים של הקרקע וכששילם על הפרה זה נחשב שהשומר עצמו שילם – לכן יקבל את הכפל.

◇ אמר רב הונא משביעין אותו וכו'

81. ש. "משביעין אותו" – את מי משביעין? ומה משביעים אותו?

ת. את השומר שהסכים לשלם ולא להשבע, ומשביעים אותו שהחפץ אינו ברשותו.

82. ש. מדוע משביעים את השומר שהסכים לשלם שהחפץ אינו ברשותו?

ת. כי חוששים שמא הוא השאיר אצלו את הפקדון והוא משלם כי רוצה לחמוד את החפץ.

83. ש. מאיזה שבועות נפטר אדם שמשלם?

ת. שבועת השומרים – שלא פשעתי בה ושלא שלחתי בה יד.

♦ מיתבי המלוה את חברו וכו'.

G המקרה הראשון:

84. ש. הסבר: "מלוה את חברו על המשכון"

ת. אדם הלוח לחבירו כסף, וחבירו נתן לו משכון עד שיחזיר את ההלוואה.

85. ש. מי זה לוח? ומי זה המלוה?

ת. לוח – אדם שמקבל הלוואה, מלוה – אדם שנותן הלוואה.

86. ש. מה קרה למשכון?

ת. נאבד.

87. ש. במקרה הראשון: מה טוען המלוה ומה טוען הלוח?

ת. המלוה טוען שהפקדון היה שווה שקל (חצי סלע), והלוח טוען שהיה שווה סלע.

88. ש. האם במקרה הראשון צריך הלוח להישבע? ומדוע?

ת. לא, משום שהוא לא מודה במקצת הטענה.

89. ש. כמה דינרים ושקלים יש בסלע?

ת. שני שקלים, וארבע דינרים.

G המקרה השני

90. ש. הסבר: "סלע הלוייתך ושקל היה שוה".

ת. הלוייתי לך סלע, והפקדון היה שווה רק שקל.

91. ש. במקרה השני – כמה טוען הלוח שהפקדון היה שווה? וא"כ – כמה מסכים שחייב

למלווה?

ת. שלושה דינרים. וא"כ הוא חייב למלווה עוד דינר אחד.

92. ש. האם חייב הלוח שבועה במקרה שטוען שהיה שווה שלושה דינרים? ומדוע?

ת. כן, משום שהוא "מודה במקצת".

G המקרה השלישי

93. ש. "סלע הלוייתי עליו ושניים היה שוה" – מי טוען זאת?

ת. הלוח.

94. ש. במקרה השלישי – מה היתה טענת הלוח? ומה הוא דורש מהמלווה?

ת. שהמשכון היה שוה יותר מההלוואה, הפקדון היה שווה שני סלעים וההלוואה רק סלע, ולכן הוא דורש ש...
סלע.

95. ש. מה טענת המלווה במקרה השלישי?

ת. שגם ההלוואה וגם הפקדון היו שווים סלע בודד.

96. ש. האם המלווה צריך להישבע? (במקרה השלישי) ומדוע?

ת. לא, כי הוא לא מודה במקצת הטענה.

G המקרה הרביעי

97. ש. מי תובע את מי?

ת. הלווה את המלווה.

98. ש. מה היתה טענת המלווה במקרה הרביעי?

ת. שהלווייתי לך סלע, והפקדון היה שווה חמישה דינרים.

99. ש. האם במקרה הרביעי המלווה צריך להישבע? ומדוע?

ת. כן, משום הוא "מודה במקצת", כי מסכים עם כך שהפקדון היה שווה יותר מההלוואה ועדיין חייב לו דינר אחד.

100. ש. שאלת סיכום: מי תובע את מי בארבע הספיקות?

ת. במקרה הראשון והשני – המלווה את הלווה, ובמקרה השלישי והרביעי – הלווה את המלווה.

◆ סיום לימוד המשנה בשבועות

101. ש. מהי שאלת המשנה "מי נשבע"?

ת. מי צריך להשבע – הלווה או המלווה.

102. ש. מה הכוונה "מי שהפקדון אצלו"?

ת. אצל מי שהיה מונח הפקדון (המלווה).

103. ש. מדוע בכל פעם צריך להשבע המלווה?

ת. בגלל שהפקדון אצלו, וחוששים שמא הלווה ישבע כמה היה שווה הפקדון, ואח"כ המלווה יוציא את הפקדון החביא ויוכיח

שהאמת עימו והלווה יפסל לעדות ולשבועה לתמיד כי הוכח שהוא נשבע לשקר.

104. ש. 'מי שהפקדון אצלו' – מדוע אי אפשר לומר שזה נאמר על הסיפא?

ת. כי המלווה (זה שהפקדון אצלו) הוא זה גם שמודה במקצת וברו שהוא זה שנשבע.

105. ש. 'מי שהפקדון אצלו' – על מה חידשה לנו המשנה דין זה?

ת. על הסיפא של הרישא.

106. ש. מה כתוב בסיפא של הרישא?

ת. שהמלווה טוען הלווייתי סלע אבל הפקדון היה שווה חמישה דינרים.

שאלות אמריקאיות – פרק המפקיד

דף ל"ג ע"ב – ל"ד ע"א

(1) "המפקיד אצל חבירו" - באיזה שומר מדובר כאן?

- א. שומר חנם.
- ב. שומר שכר.
- ג. לא משנה, אחד מ-ד' השומרים.

(2) באיזה מקרה הטובח משלם ד' ובאיזה מקרה משלם ה'?

- א. טבח שה משלם ה', טבח שור משלם ד'.
- ב. טבח שה משלם ד', טבח שור משלם ה'.
- ג. אם רק טבח – ד', ואם טבח וגם מכר – משלם ה'.

(3) "נשבע ולא רצה לשלם" – מי נשבע? ומי לא רצה לשלם?

- א. הגנב נשבע, והשומר לא רצה לשלם.
- ב. השומר נשבע, והגנב לא רצה לשלם.
- ג. השומר נשבע, והשומר לא רצה לשלם.

(4) מהי השאלה הראשונה של הגמ' על המשנה?

- א. מדוע כתוב גם בהמה וגם כלים.
- ב. מדוע כתוב רק בהמה ולא כלים.
- ג. מדוע לא מקנה דבר שלא בא לעולם.

(5) מדוע אם היה כתוב "בהמה" לא היינו יודעים שגם "כלים" מקבל כפל?

- א. כי בבהמה הוא טורח להוציאה ולהכניסה ובכלים אין טרחה.
- ב. כי כלים נשברים – "חמור ולא כלים".
- ג. כי כלים זה רק כפל, אבל בבהמה יש ד' או ה'.

(6) מהי קושיית רמי בר חמא?

- א. איך הוא יכול להקנות כפל, הרי זה לא בא לעולם.
- ב. מדוע הכפל לא קנוי לו, הרי זה בא לעולם.
- ג. מדוע בדקל לא יכול להקנות את התמרים.

(7) לדעת ר"מ, באיזה מקרה יכול להקנות דבר שלא בא לעולם?

- א. כגון כפל, שבטוח יימצא הגנב.
- ב. כגון וולדות, שבטוח יבואו לעולם.
- ג. כגון פירות, שבטוח יבואו לעולם.

(8) מדוע בכפל לא בטוח שיבוא לעולם?

- א. מי אמר שיגנב, שימצא הגנב ושהגנב ישלם כפל.
- ב. מי אמר שיגנב ושימצא הגנב ושהשומר ישלם.
- ג. זה אכן דבר שבא לעולם ויכול להקנות.

(9) מדוע לפי רבא הכפל יהיה שייך לשומר?

- א. כי מקנה לו את הפרה שעה לאחר הגניבה.
- ב. כי מקנה לו את הפרה שעה לפני שמסר לשמירה.
- ג. כי מקנה לו את הפרה משעת מסירה לשמירה.

(10) האם הוולדות והגיזות שייכים לשומר או לבעל הבית?

- א. תמיד שייכות לבעל הבית.
- ב. תמיד שייכות לשומר.
- ג. תלוי אם התנה מפורש שהוולדות שייכות לבעה"ב.

(11) האם צריך שהשומר ישלם את הקרן כדי לזכות בכפל?

- א. לא, מספיק שהתחייב לשלם.
- ב. לא, כי שומר חינום פטור מגניבה.
- ג. כן, כי התשלום זה הקניין.

(12) איך מוכח מהמשנה "שילם ולא רצה לישבע" שלא כדברי ר' יוחנן?

- א. כי כתוב "שילם" - משמע דווקא ששילם בפועל.
- ב. כי כתוב "ולא רצה" - משמע דווקא שלא רצה.
- ג. כי כתוב "לישבע" - משמע דווקא שנשבע.

(13) האם שוכר חייב בגניבה ואבידה?

- א. תלוי אם הוא עצמו גנב או מישהו אחר.
- ב. לא.
- ג. כן.

14) ברייתא: "השוכר פרה... ואמר הריני משלם ואיני נשבע" – מה הוא לא נשבע.

- א. לא נשבע שנגנב או נאבד.
- ב. לא נשבע שנאנס.
- ג. לא נשבע שהוא בעצמו גנב.

15) אמר רב פפא: באיזה אופן שומר חינם זוכה בכפל?

- א. ברגע שאמר "פשעתי".
- ב. ברגע שאמר "נגנבה".
- ג. ברגע שאמר "נאנסה".

16) אמר רב פפא: באיזה אופן שומר שכר זוכה בכפל?

- א. ברגע שאמר "פשעתי".
- ב. ברגע שאמר "נגנבה".
- ג. ברגע שאמר "נאנסה".

17) לפי רב פפא – האם "שואל" זוכה בכפל כשאומר "הריני משלם"?

- א. לשתי הדעות ברב פפא – לא.
- ב. לדעה הראשונה – לא, לדעה השניה – כן.
- ג. לדעה הראשונה – כן, לדעה השניה – לא.

18) לפי רב זביד – שואל זוכה בכפל כשאומר הריני משלם? ומדוע?

- א. לא, כי אין לו טענה חזקה להיפטר מתשלום.
- ב. לא, כי השואל לא עושה טובה לבעה"ב כשאומר שישלם.
- ג. כן, כי יכול לפטור עצמו במתה מחמת מלאכה.

19) לאיזו לשון של רב פפא קשה מהברייתא?

- א. ללישנא קמא.
- ב. ללישנא בתרא.
- ג. לשתי הדעות ברב פפא.

20) מדוע קשה מהברייתא על לישנא בתרא ברב פפא?

- א. כי כתוב שם שקידם ושילם – משמע שכבר שילם ממש.
- ב. כי כתוב שם שקידם ושילם – משמע שאמר הריני משלם.
- ג. כי כתוב שם "ואמר הריני משלם זכה בכפל".

(21) איך אפשר לפרש את המילים "קידם השואל ושילם"?

- א. קודם למציאת הגנב אמר הריני משלם.
- ב. קודם למציאת הגנב הוא שילם.
- ג. שתי התשובות נכונות.

(22) מי היו התנאים שעמלו ושנו את כל הברייתות הסדורות?

- א. רב זביד ואב"י.
- ב. אב"י ורבא.
- ג. רבי חייא ורבי אושעיה.

דף ל"ד ע"ב

(23) מה הדין אם אמר בתחילה איני משלם וחזר ואמר הריני משלם?

- א. הכפל שייך למפקיד.
- ב. הכפל שייך לשומר.
- ג. זה ספק בגמ' – והתשובה תיקו.

(24) מה הדין אם אמר בתחילה, הריני משלם וחזר ואמר איני משלם?

- א. הכפל שייך למפקיד.
- ב. הכפל שייך לשומר.
- ג. זה ספק בגמ' – והתשובה תיקו.

(25) מה היה המקרה בספק השלישי "שלמו בנים מאי"?

- א. הבנים שילמו למפקיד שלא הספיק לומר הריני משלם.
- ב. הבנים שילמו למפקיד שכבר אמר הריני משלם.
- ג. הבנים של המפקיד שילמו לשומר שאמר הריני משלם.

(26) מה היה המקרה בספק הרביעי – שילם לבנים מאי"?

- א. השומר שילם לבנים שלו כדי שיאמרו הריני משלם.
- ב. השומר שילם למפקיד כדי שיתן לבניו.
- ג. השומר שילם לבנים של המפקיד שנפטר.

(27) מה היה המקרה בספק של "שלמו הבנים לבנים"?

- א. גם המפקיד וגם השומר נפטרו, ושילמו בניו של השומר לבניו של המפקיד.
- ב. גם המפקיד וגם השומר נפטרו, ושילמו בניו של המפקיד לבניו של השומר.
- ג. הבנים של השומר והמפקיד נפטרו, ושילם השומר למפקיד.

28) מה זה נכסי מלוג?

- א. נכסים שהאשה קנתה לאחר שהתחתנה.
- ב. נכסים השייכים רק לבעל.
- ג. נכסים שקיבלה האשה בירושה.

29) "אמר רב הונא משביעין אותו" – את מי משביעים?

- א. את המפקיד ששילם ולא נשבע.
- ב. את השומר שהעדיף להשבע.
- ג. את השומר שהעדיף לשלם.

30) איזו שבועה משביעים את מי שמשלם ולא רצה להשבע?

- א. שאינה ברשותו.
- ב. שלא פשעתי בה.
- ג. שלא שלחתי בה יד.

31) המלוה את חברו על המשכון: מה הדין אם המלוה טוען שהפקדון היה טוב שקל והלוה טוען שהיה שוה סלע? (המקרה הראשון)

- א. חייב שבועה.
- ב. פטור משבועה.
- ג. חייב לשלם כפל.

32) ההלוואה סלע, המלוה טוען שהפקדון שוה שקל, והלוה טוען שהפקדון שוה ג' דינרים – מה הדין?

- א. חייב שבועה.
- ב. פטור משבועה.
- ג. חייב לשלם כפל.

33) מדוע במקרה שהלוה טוען שהיה שוה ג' דינרים, הוא מתחייב בשבועה?

- א. כי הוא "מודה במקצת".
- ב. כי הוא "כופר בטענה כולה".
- ג. כי ג' דינרים זה יותר מסלע.

34) מי נשבע? (שאלת הגמ')

- א. מי שהפקדון אצלו.
- ב. מי שרוצה.

ביאורי מילים על דף ל"ד

לשון	לישנא	שאם	דכי	אבינו	אבונא
להכניסה	לעיולא	שמא	דלמא	העמדנו	אוקימנא
דוחי	מדחו	שיגנב	דמגנבא	אם	אי
דוחה	מדחי	דומה	דמי	יש	איכא
מזה	מהא	דיבור	מלתא	אם נאמר	אילימא
מודה	מודי	שעשית	דעבדת	אמור	אימא
ממנה	מינה	שעשויים	דעבידי	אדם	איניש
מהעולם	מעלמא	שעומדת	דקיימא	אומר	אמינא
יכול	מיצו	ביחד	הדדי	אומרים	אמרי
יכול	מיצי	חזר	הדר	אנו אומרים	אמרינן
מקנה	מקני	חוזרים	הדרי	אנו	אנן
נוח/ש	נייח	היה	הוה	על הסיפא	אסיפא
גם	נמי	כאן	הכא	הקניתי	אקנאי
מרובה	נפיש	כך	הכי	אקנה	אקני
נפשי	נפשי	שם	התם	על הרישא	ארישא
עצמו	נפשיה	אנו חוששים	חיישינן	בדיבור	בדיבורא
עצמו	נפשיה	טרחה שלהם	טירחייהו	בהם	בהו
עשה	עבד	הטעם	טעמא	ביניהם	בינייהו
עשוי	עביד	יאמר	יימר	במה	במאי
פסקא	פסקא	כמותו	כותיה	בדיבור	במלתא
פשוט	פשיטא	כפל שלהם	כפלייהו	בדיבורו	במלתייהו
צריכים	צריכי	לאביכם	לאבוכון	בן	בר
עומד	קאי	להוציאה	לאפוקה	אחרון	בתרא
עומדים	קיימי	לכם	לדיכון	של אביהם	דאבוהון
ראשון	קמא	לנו	לדידן	שאם	דאי
שבח	שבחא	להם	להו	שאומרים	דאמרי
שאלנו אותם	שיילינהו	לו	ליה	שבא	דאתא
מצוי	שכיח	אין	ליכא	שבאו	דאתו
שונה	שנא	יאמר/נאמר	לימא	של בית	דבי

